

4 Μαρτίου 2015

Η πρακτική μορφή της μετανοίας και οι καρποί της (Μέρος Β΄)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Ο Κύριός μας, υπόσχεται σε όσους επιθυμούν να τον ακολουθήσουν, με την κατάλληλη αυταπάρνηση εκατονταπλάσια αμοιβή στην παρούσα ζωή και στο μέλλον την αιώνια βασιλεία του. Η εκατονταπλάσια αμοιβή δεν είναι τα πρόσκαιρα αγαθά και οι έπαινοι των συνανθρώπων, αλλά τα πνευματικά χαρίσματα, τα οποία δροσίζουν τη ψυχή και οι υπερφυσικές θεωρίες, οι οποίες ήδη από εδώ μας κάνουν μετόχους των ουρανίων μυστηρίων. Εφ' όσον η «βασιλεία του Θεού είναι μέσα μας» (Λουκ. 17, 21) σε όποιον πραγματοποιήσει τα έργα της, δεν αποκρύπτει τα μυστήριά της, αλλά ανταποκρίνεται στους σιωπηλούς στεναγμούς της καρδιάς του, με μητρική στοργή, και αποκαλύπτει σ' αυτόν τι του ετοίμασε στο μέλλον, και δείχνει τους πριν από αυτόν μεγάλους αγωνιστές στη δόξα τους, σύμφωνα με το μέτρο της χωρητικότητάς του. Οι καρποί του Πνεύματος, τα θεία χαρίσματα, τα οποία είναι η δύναμη της Εκκλησίας, μοιράζονται στους φιλόθεους και φιλόπονους αθλητές. Έτσι οι άσημοι και καταφρονημένοι, κατά την περίοδο του αγώνα τους,

γίνονται τίμιοι και σεβαστοί, διότι στηρίζουν και παρηγορούν τους πιστούς, εφ' όσον «διδάχτηκαν από τον Θεό» και «βγάζουν από το θησαυροφυλάκιο τους καινούριους και παλιούς θησαυρούς»(βλ. Ματ. 13, 52). «Όσοι είναι του Χριστού έχουν σταυρώσει τον αμαρτωλό εαυτό τους μαζί με τα πάθη και τις επιθυμίες του»(Γαλ. 5, 24.), και «δεν μπορούν να ζουν πια για τον εαυτό τους, αλλά γι' αυτόν που πέθανε και αναστήθηκε γι' αυτούς»(βλ. Β' Κορ. 5, 15), και είναι φανερό ότι μετέχουν στα χαρίσματά του και «στον ένα το Πνεύμα δίνει το χάρισμα να μιλά με θεία σοφία. Σε έναν άλλο το ίδιο Πνεύμα δίνει το χάρισμα να μιλά με θεία γνώση. Σε άλλον το ίδιο Πνεύμα δίνει ξεχωριστή δύναμη πίστεως, σε άλλον το ίδιο Πνεύμα δίνει τη δύναμη της θεραπείας ασθενειών. Σε άλλον το Πνεύμα δίνει τη δύναμη να κάνει θαύματα, σε έναν άλλο, το δώρο να μεταβιβάζει μηνύματα από τον Θεό. Σε άλλον, το δώρο να διακρίνει τα ψεύτικα πνεύματα από το αληθινό Πνεύμα, σε άλλον τη δυνατότητα να λαλεί διάφορα είδη γλωσσών, και σε άλλον την ικανότητα να εξηγεί αυτές τις γλώσσες. Και όλα αυτά είναι ενέργειες ενός και του αυτού Πνεύματος, που χορηγεί τα χαρίσματα όπως αυτό θέλει στον καθένα χωριστά» (Α' Κορ. 12, 8-11.),

Εάν όλα αυτά και τα άλλα, όσα ο Κύριος μοιράζει σ' αυτούς που τον αγαπούν, είναι μόνον τα εκατονταπλάσια όσων αυτοί απαρνήθηκαν για να τον ακολουθήσουν, πόσα θα είναι της αιωνιότητος, μετά την Δευτέρα παρουσία, κανένας δεν μπορεί να περιγράψει, διότι μόνον «από μέρους», δηλ. λίγο, δόθηκε στους αγίους να τα γνωρίσουν, εφ' όσον ευρίσκονται ακόμη στην στρατευομένη Εκκλησία. Εάν τους «πνευματικούς και τα πνευματικά» δεν μπορεί να κρίνει κανένας, αλλά αυτοί τα πάντα κρίνουν, άρα δεν μπορούμε ούτε εμείς να κρίνουμε, αλλά αμυδρά, κατά τις δικές τους ομολογίες, μόνον να περιγράψουμε. Τα πνευματικά χαρίσματα είναι δωρεά του Παναγίου Πνεύματος. Στις υποδιαιρέσεις τους, άλλα φαίνονται να προηγούνται και άλλα να ακολουθούν, παραχωρούνται δε για τις ανάγκες της Εκκλησίας, και επομένως αποκαλύπτονται ανάλογα με τις περιστάσεις προς στήριξη των πιστών. Ως εισαγωγικότερα χαρακτηρίζονται τα χαρίσματα των ιαμάτων και της προφητείας. Τα μεν χαρίσματα των ιαμάτων ανταποκρίνονται περισσότερο στην πίστη, ενώ η προφητεία στους ακριβέστερους στη συνείδηση.

Η χάρις της προφητείας αρχίζει μερικές φορές σταδιακά από τη διαίσθηση, η οποία φαίνεται να είναι κατάλοιπο της αρχικής δομής του ανθρώπου, την οποίαν η πτώση διέστρεψε. Τη διαίσθηση συναντούμε και μεταξύ συγγενικών προσώπων. Πολλές μητέρες διαισθάνονται τα παιδιά τους που υποφέρουν. Οι δίδυμοι αδελφοί πάσχουν πολλές φορές και ο ένας αισθάνεται τι υποφέρει ο άλλος αν και βρίσκονται σε μακρινές αποστάσεις. Η διαίσθηση αυτή ευρίσκεται συχνότατα στους πιστούς, μόλις αρχίσουν να ζουν κατά Θεόν και καθαριστούν από την

αμαρτία. Η πρόσβαση σε ψηλότερα πνευματικά μέτρα αυξάνει τη διαίσθηση σε διόραση, και εάν πάλιν διά της χάριτος του Χριστού ο νους φθάσει στο θείο φωτισμό, συνεργούντος του Παναγίου Πνεύματος, δίδεται η προόραση και η προφητεία.

Στους απλούστερους στον χαρακτήρα, οι οποίοι βρίσκονται στη θέση πνευματικών νηπίων, περισσεύουν πάντοτε τα χαρίσματα. Υπάρχουν και τα ανώτερα χαρίσματα. Αυτά δίδονται στους φλογερούς εραστές της θείας αγάπης, όπως ο Παύλος, ο οποίος «όλα τα θεωρούσε σκύβαλα (άχρηστα) για να κερδίσει τον Χριστό»(βλ. Φιλ. 3, 8), και λίγοι είναι εκείνοι σε κάθε γενεά που τα βρίσκουν αυτά. Εάν, κατά τους Πατέρες μας, η διάκριση θεωρείται «πασών των αρετών υψηλότερα», δεν κάνουμε λάθος αν την προβάλουμε ως εξέχουσα και πρώτη. Τί άλλο είναι η διάκριση παρά οι πνευματικοί οφθαλμοί, οι οποίοι γνωρίζουν και διακρίνουν, όπως οι άγγελοι, σε όλες τις διαστάσεις του αισθητού και νοητού κόσμου τα μυστήρια; Το «έχετε εν εαυτοίς άλας»(Μάρκ. 9,50) του Κυρίου δεν απέχει από την ιδιότητα αυτής της αρετής. «Τα μάτια του σοφού είναι εις την κεφαλή του και είναι φωτισμένος ο νους του»(Εκκλ. 2, 14.). Τί άλλο είναι, παρά οι οφθαλμοί της διακρίσεως;

Πόσα μας ερμήνευε, ο μακάριος Γέροντας Ιωσήφ, γι' αυτήν την παναρετή, αλλά και πόσα έγραψαν οι Πατέρες μας από τις προσωπικές τους εμπειρίες; Όσοι από τους Πατέρες μας αξιώθηκαν αυτή την ευδία του Αγίου Πνεύματος, αποτελούν πάντοτε πόλον έλξεως μεταξύ των ανθρώπων της γενεάς τους, οι οποίοι επιθυμούσαν να μάθουν τα θεία δικαιώματα και να λύσουν τις προσωπικές τους απορίες. Έτσι έχουμε τον αββά Ποιμένα, πραγματικό λυχνάρι διακρίσεως, τους μεγάλους Γέροντες Βαρσανούφιο και Ιωάννη, τους καθηγητές του πνευματικού νόμου Μάρκο τον Ασκητή και Μάξιμο τον Ομολογητή και ένα πλήθος άλλων παλαιών και νεωτέρων, οι οποίοι ήσαν πάντοτε οι «βλέποντες» μέσα στο πλήρωμα της Εκκλησίας. Αυτοί ως κάτοχοι του πάμφωτου χαρίσματος του Πνεύματος μπορούν να λένε μαζί με τον Παύλο «γνωρίζουμε το σκοπό του αοράτου πολέμου»(βλ. Β' Κορ, 2, 11). Είναι «καθαροί τη καρδιά», τέλειοι στην υπακοή και την υποταγή, και αρνούνται εξ ολοκλήρου το δικό τους θέλημα. Ακριβείς στη συνείδηση και νεκροί στην ιδιοτέλεια, ακριβείς φύλακες της νοεράς εργασίας, κρατώντας αδιαλείπτως την μνήμην του Θεού· ακριβείς ομολογητές στην καρτερία των ποικίλων πειρασμών. Αυτοί κρινόμενοι, ως πραγματικοί οικονόμοι των μυστηρίων του Θεού, αξιώνονται αυτής της δωρεάς της διακρίσεως και γίνονται οι πνευματικοί φάροι του λαού, οι οφθαλμοί της Εκκλησίας και οι κυματοθραύστες των δολίων επιθέσεων του πονηρού. Σ' αυτούς εφαρμόζεται απολύτως το «εργάζεσθαι και φυλάσσειν»(Γεν. 2,15), και αυτοί είναι ικανοί να ποιμαίνουν το ποίμνιο του Χριστού. «Μετά τον Θεόν ας έχουμε σε κάθε ενέργειά

μας ως άγρυπνο φρουρό και ως γνώμονα ασφαλή τη συνείδησή μας. Έτσι αντιλαμβανόμενοι από πού φυσά ο άνεμος, θα ανοίγουμε προς τα εκεί τα πανιά του πλοίου μας» (βλ. Κλίμαξ Ιωάννου, Λόγος ΚΣΤ', Περί διακρίσεως, §5).

(Γέροντος Ιωσήφ, «Αθωνική Μαρτυρία», Ψυχωφελή Βατοπαιδινά 2, εκδ. Ι. Μ. Μ. Βατοπαιδίου, σ. 77-89).

Πηγή: vatopaidi.gr